

Vydūno asmenybė

Nurodykite, kas kokią įtaką darė Vydūnui.

Geopolitinė įtaka	Tėvo įtaka	Motinos įtaka	Jono Basanavičiaus įtaka	Indų filosofijos įtaka

Vilius Storosta būdamas penkiolikos metų, mokydamasis Ragainės mokytojų seminarijoje, perskaitė Jono Basanavičiaus „Aušrą“. Jos paveiktas apsisprendė rašyti lietuviškai. Vėliau, susibičiuliavęs, J. Basanavičių vertino kaip atgimstančios tautos žmogaus idealą. Amžininkai pasakoja tokį epizodą: Kaune į Vydūno paskaitą skubantis Jonas Basanavičius sutinka Vydūną ir pasisveikina: „Tautos

Vydūnas gimė Jonaičiuose (Šilutės raj.). Gyvendamas Vokietijai priklausiusios Rytų Prūsijos lietuviškojoje dalyje, nuo mažens patyrė sudėtingus dviejų tautų – vokiečių ir lietuvių – santykius. Matydamas tautos išnykimo grėsmę, Vydūnas visą gyvenimą paskiria lietuvių tautinei savimonei žadininti.

Vydūno humanistinėms idėjoms ypač artima Indijos nacionalinio išsivadavimo judėjimo lyderio, filosofo, rašytojo, pedagogo Mahatmos Gandžio pasaulėžiūra. Vydūnas iš sanskrito į lietuvių kalbą išvertė vieną svarbiausių indų religinių tekstų – Bhagavadgytą. Paveiktas indų filosofijos, Vydūnas kaip pagrindinį uždavinį pasirinko moralinio atsparumo ugdymą savo tautoje.

Motina Marija Ašmonaitė, turtingų ūkininkų duktė, ugdė gausios šeimos (augo šeši berniukai ir dvi mergaitės) meninius polinkius. Vaikai kartu giedodavo, grodavo. Vilius šeimos chore gavo pirmąsias dirigento pamokas, susižavėjo arfa, vėliau ją nusipirko ir kasdien skambindavo. Motina žadino ir vaikų romantišką vaizduotę: remdamasis motinos pasakojimu, Vydūnas kildinosi iš Krivių Krivaičio giminės.

Vydūno tėvas buvo mokęsis Berlyno evangelikų misionierių seminarijoje, bet dėl silpnos sveikatos jos negalėjo baigti ir vykti į Afriką kaip misionierius. Klaipėdos krašte ir Žemaitijoje rinko aukas misijoms, mokytojavo. Tėvas buvo apsiskaitęs, mėgstamas aplinkinių parapijų dvasininkų, šie dažnai svečiuodavęsi jo namuose. Turtingoje namų bibliotekoje Vydūną ypač paveikė Frydricho Šilerio kūriniai.

Vydūno tikrasis vardas buvo Vilhelmas Storosta. Vydūno slapyvardį mąstytojas pasirinko 1907 m. Kodėl būtent šį? Iš kur kilęs žodis „vydūnas“ ir ką jis reiškia? Pažymėkite teisingą atsakymą.

- ☐ Žodis „vydūnas“ kilęs iš žodžių „vadas, vadovas, vadovauti“. Vydūnas 40 metų vadovavo Tilžės giedotojų chorui.
- ☐ Žodis „vydūnas“ kilęs iš žodžių „suvokti, išvysti“. Vydūno, kaip mąstytojo ir menininko, siekis buvo atskleisti visos tautos žmonėms tai, ką esmingo yra supratęs ir pamatęs.
- ☐ Žodis „vydūnas“ kilęs iš žodžio „vaidila“, reiškiančio senovės lietuvių ar prūsų dainininką. Vydūnui dainavimas buvo itin svarbi veikla.

Kuri citata kurią Vydūno kūryboje pabrėžiamą vertybę atitinka? (Senoji kalba netaisyta)

Dora	Pasiaukojimas	Atsakomybė	Žmogiškumas	Tautiškumas

„Tarp tautinio atgimimo asmenybių Vydūnas išsiskiria tvirtu įsitikinimu, kad tautiškumas yra ne tikslas sau, o žmoniškumo ugdymo sąlyga.“ (A. Martišiūtė-Linartienė)	„...niekuomet neturėtų būti klausima, ar išliks tauta, ar ne, bet visuomet – kaip auginsime tautą. Augančioji tauta išliks savaime. Bet, vien galvodami apie jos išlikimą, pamirštame to išlikimo sąlygas, o tai augimas ir auginimas. Į tai reikia visą manymo ir veikimo galią kreipti. Tautos augimui reikia visa aukoti.“ (Vydūnas)	„Negali būti mūsų uždavinys pasidaryti galingiems tarp didžiųjų valstybių. Mes galime būti galingi toje galybėje, kuri jokių paprastų galybių nepaveikiama. Mes galime dorėje milžinais pastoti.“ (Vydūnas)	„Tėvynės žmogus nesirungia dėl jos, jis jai gyvena, ir tėvynė gausiai teikia jėgų, dalija ramybės malonę, bet tik tiems, kurių esybėje ji įsišaknijus, kurie brandina joje savo žmoniškumą. Tokie žmonės myli ir vertina visas tėvynės apraiškas.“ (Vydūnas)	„Vydūnas sukūrė laisvos, nepriklausomos asmenybės ugdymo programą: žmogus sau, tautai, žmonijai, – kuri atskleidžia humaniškumą pagrįstus asmens ryšius su tauta ir žmonija.“ (A. Martišiūtė-Linartienė)
--	---	---	--	--